

Trestněprávní nástroje boje s organizovaným zločinem

Abstrakt

Rigorózní práce pojednává o fenoménu organizovaného zločinu, přičemž v úvodu práce je tento fenomén zkoumán z hlediska kriminologického, trestněprávního a samozřejmě rovněž z hlediska historického. V rámci úvodních stránek se práce zabývá pojmem organizovaného zločinu, přičemž zde bylo zohledněno několik odborných názorů, avšak snahy o zachycení jevu organizovaného zločinu pojmově, natož pak empiricky, naráží pro mnohotvárnost a zvláštnosti jevových forem na četné obtíže. Opakovaně je zde upozorňováno na důležitost tohoto tématu, která vychází jednak ze závažného ohrožení veřejného zájmu, které organizovaný zločin představuje, a také z probíhajících mezinárodních i vnitrostátních debat o nutnosti zlepšení nástrojů k jeho potlačení. Dále se autor zabýval platnou právní úpravou, a to jak vnitrostátní, tak mezinárodní. V závěru druhé kapitoly je pak zvláště věnována pozornost trestnému činu účasti na organizované zločinecké skupině. Další kapitola rigorózní práce je pak zaměřena na rozdělení nástrojů boje s organizovaným zločinem na právní, institucionální a politické. Následně se autor zabýval vybranými trestněprávními nástroji boje s organizovaným zločinem, přičemž se jednalo zejména o některé nejproblematictější nástroje, resp. takové nástroje, u kterých panuje na straně některých odborníků (často oprávněná) skepse. Těmito nejkontroverznější instituty trestního práva procesního, jež jsou neodmyslitelně spojeny s organizovaným zločinem, jsou institut spolupracujícího obviněného a utajený agent, potažmo svědek. V rámci jednotlivých kapitol je zároveň prováděna průběžná komparace vnitrostátní právní úpravy ČR a zahraniční úpravy jiných zemí, na základě které jsou činěny některé návrhy de lege ferenda. Poslední kapitola rigorózní práce je pak věnována problematice trestní odpovědnosti právnických osob, která s tématem práce úzce souvisí. Práce má za cíl analyzovat, případně poukázat na nedostatky, a uvést návrhy na zvýšení efektivity nástrojů užívaných v boji s organizovaným zločinem, resp. zdůraznit problematické aspekty těchto nástrojů, kterým by se při obecných úvahách a debatách na toto téma mělo dostat zvláštní pozornosti.

Klíčová slova: organizovaný zločin, organizovaná zločinecká skupina, agent, spolupracující obviněný, trestní odpovědnost právnických osob